

NAŠE DUHOVNO ŽIVLJENJE

Buenos Aires, dne 10. februarja 1934

NUESTRA VIDA ESPIRITUAL

Številka 38

Evangelij tretje predpost- ne nedelje

Lk 18, 31—43.

Tedaj je poklical Jezus dvanajstere k sebi ter jim je rekel:

“Glejte, v Jeruzalem gremo in spolnilo se bo nad Sinom človekovim vse, kar je pisano po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom in ga bodo zasmehovali in z njim grdo ravnali in vanj pljuvali; in ko ga bodo bičali, ga bodo umorili, in tretji dan bo vstal.”

In oni niso nič od tega umeli; ta beseda jim je bila skrita in niso vedeli, kaj je govoril.

Ko se je pa bližal Jerihi, je neki slepec sedel kraj pota in vbogajme prosil. In ko je slišal množico, ki je šla mimo, je vpraševal, kaj bi to bilo. Povedali so mu, da gre mimo Jezus iz Nazareta. In zavpil je: “Jezus, Sin Davidov, usmili se me!”

Spredaj gredoči so ga svarili, da naj utihne.

On je pa še mnogo bolj kričal: “Sin Davidov, usmili se me!”

Jezus je torej obstal in velel, naj ga pripeljejo k njemu.

Ko se je približal, ga je vprašal: “Kaj hočeš da naj ti storim?”

On pa je rekel: “Gospod, da spregledam.”

In Jezus je rekel: “Spreglej, tvoja vera te je ozdravila.”

V hipu je spregledal, šel za njim in slavil Boga.

In vse ljudstvo je dalo Bogu hvalo, ko je to videlo.

Evangeljska misel: Jezus, Sin Davidov, daj da izpregleda moja duša!

Cerkveni koledar

11. februar — tretja predpostna nedelja — hkrati spomin prikazovanja Device Marije v Lourdes na Francoskem, slovenske božje službe: ob desetih dopoldne sveta maša s slovenskim petjem in slovensko pridigo, popoldne ob štirih pa pete litanije

12. februar — ponedeljek — spomin sedmerih svetih ustanoviteljev reda Služabnikov Device Marije.

13. februar — torek — spomin svetega preroka Agaba, ki ga omenja sv. Luka v Apostolskih delih.

14. februar — pepelnična sreda — prvi štiri-desetdnevni spokorni dan, zapovedano pritriganje v jedi in zdržnost mesnih jedi. Ob sedmih zjutraj blagoslov oljčnega pepela in pepeljenje.

15. februar — četrtek — spomin svetih bratov Faustina in Jovita, ki sta bila v Briksenu do smrti mučena zaradi stanovitne vere v Kristusa.

16. februar — petek — spomin svetega Onesima, škofa v Efezu, ki je bil kamenjan zaradi stanovitne vere v Kristusa. — Ob poldnevih zvečer katekizmijski križev pot, kakor vse petke v postu.

17. februar — sobota — spomin svetega sto in desetletnega starčka Aleša Falconeri, enega izmed ustanoviteljev reda Služabnikov Device Marije.

18. februar — sobota — spomin svetega Simeona, jeruzalemskega škofa in mučenca.

19. februar — prva postna nedelja — slovenske božje službe po navadi,

Cerkvena kronika

V novicijat Hčera Marije Pomočnice je vstopila gospodična, sedaj sestra Franciška Ana Matevžič. V samostanskem življenju ji želimo stanovitnosti in sreče, ki je svet ne more dati.

Za začetek posta.

Malo katekizma za naše male

Naši zadnji katekizmi so govorili o nekaterih temeljnih naukih krščanske vere, katere je treba, da temeljito poznamo.

V ta namen bomo te nauke danes na drugačen način, v obliki vprašanj in odgovorov, še enkrat ponovili.

Kakšno zapoved je Bog dal prvima človekoma?

Prvima človekoma je Bog dal zapoved, da ne smeta jesti od drevesa sredi raja.

Ali sta prva človeka Boga ubogala?

Prva človeka Boga nista ubogala temveč sta jedla od prepovedanega drevesa in tako grešila.

Kaj sta prva človeka zaradi greha izgubila?

Prva človeka sta zaradi greha izgubila posvečeno milost božjo.

Kdaj človek greši?

Človek greši, kadar Boga ne uboga.

Ali so vsi grehi enako veliki?

Vsi grehi niso enako veliki: nekateri so veliki, drugi pa mali. Velikim grehom pravimo tudi smrtni grehi, malim pa odpustljivi grehi.

Kaj izgubimo zaradi smrtnega greha?

Zaradi smrtnega greha izgubimo posvečujočo milost.

Kam pride, kdor umrje v smrtnem grehu?

Kdor umrje v smrtnem grehu, pride v pekel.

Kam pride, kdor umrje v malih grehih?

Kdor umrje v malih grehih, pride za nekaj časa v vice.

Kaj Bog ve?

Bog vé vse. Zato pravimo: Bog je vseveden.

Kako je Bog Adama in Evo kaznoval?

Bog je Adama in Evo kaznoval tako, da sta morala iti iz raja in sta morala veliko trpeti, nazadnje pa umreti.

Komu je Adamov greh škodoval?

Adamov greh je škodoval vsem ljudem. Vsi smo ga od Adama podédovali.

Zakaj je Adamov greh škodoval vsem ljudem?

Adamov greh je škodoval vsem ljudem, ker smo vsi otroci Adama in Eve. (Adam je naš prvi oče in Eva naša prva mati.)

Kako pravimo grehu, ki smo ga od Adama podédovali?

Grehu, ki smo ga od Adama podédovali, pravimo

ARGENTINSKI FILMI

III. FILM: SMRT V ARGENTINI

(Nadaljevanje)

Čeprav je pokopališče na Čakariti ogromno, je vendar veliko, veliko premajhno. Premisliti je treba, da ima mesto Buenos Aires več ko še enkrat toliko stanovalcev, kakor ima prebivalcev vsa Slovenija, in da Čakarita vseeno ni še enkrat tako velika, kakor vsa slovenska pokopališča skupaj, marveč je mnogo, mnogo manjša.

Da torej Čakarito po možnosti razbremenijo, je mestni svet že pred leti postavil sredi Čakarite krematorij, kjer mrliča sežigajo.

Sežiganje mrličev je obširen problem, ki sega v verska, pravna in estetična vprašanja in je vzdignil pred desetletji mnogo viharja med evropskimi narodi. Da začnem o njem razpravljati, bi se poglavje o smrti v Argentini raztegnilo v neskončnost. Nam naj zadošča, da v Argentini človek (tudi po smrti "toliko velja, kar plača": v zemljo pride namreč samo tisti mrlič, za kogar so plačali sorodniki ali prijatelji posebno takso, ki razmeroma ni majhna. Za kogar ni denarja, tudi ni groba v zemlji, marveč je neusmiljeno sežgan.

Posebno sežigajo tiste, ki so pomrli po bolnišnicah. Kogar ne zahtevajo svoji tekom štiriindvajsetih ur po smrti, je sežgan. Tudi veliko Slovencev je bilo že tako upepeljenih.

Prva svrha krematorija na Čakariti je ta, da grobovi ne zavzemajo preveč prostora.

Toda, čeprav je vsak dan razmeroma mnogo mrličev sežganih, pa je pokopališče še vedno veliko premajhno. Treba si je izmisliti še kaj drugega.

Naši domači predpisi hočejo, da se prekopavajo grobovi po petnajstih letih. Na Češkem sem opazil celo, da jih prekopujejo šele po osemnajstih letih. Na Čakariti so jih prekopavali do pred kratkim po desetih, lani pa je dal mestni svet ordonanco, da naj se prekopujejo grobovi že po petih letih!

Ko je preteklo pet let dobe sorodniki pokojnega, ali tisti, ki so mu plačali grob, obvestilo, da bo tega in tega dne, ob tej in tej uri, ta in ta grob prekopan.

Ob določeni uri odpro torej grobarji grob. Če so pokojnikovi sorodniki prišli h prekopavanju, poberejo kosti, ki v zemlji niso imele časa segniti, jih zlože v posebno urno, ki jo postavijo v "niche", votlino v pokopališkem zidu, za kar je treba plačati seveda novo pristojbino. Če sorodnikov ni bilo, poberejo kosti grobokopi, jih nalože cele skladanice iz mnogih grobov, in jih peljejo v krematorij, da jih sežgo.

Pred par meseci me je neki znani Argentinec povabil na prekopavanje groba njegove hčerke.

Bilo je ogabno in presunljivo.

Rakev še ni segnila. Topo je udaril grobar, vaje svojega opravila, in s silo odtrgal pokrov. Tudi truplo je bilo še dobro ohranjeno. Če je hotel spraviti v urno, je moral lomiti kosti!

Prav kmalu ne bodo buenosajreški mestni občini nobeni drugi ukrepi več pomagali, kakor novo pokopališče zunaj mesta, ki bo moralo biti s hitrimi prevoznimi sredstvi združeno z mestom živih.

Popolnoma opustiti pa Čakarite kljub temu še ne bo tako kmalu mogoče. Na Čakariti je namreč zelo veliko grobnic, za katere je podpisala mestna občina petdesetletno najemno dobo. Nekaj jih je čisto novih. Pokopališče Čakarita nas bo torej vseeno še preživelo.

Poleg Recolete je tudi na Čakariti cela vrsta grobnic, ki so dražje ko povprečna slovenska cerkev! Grobnice, ki so veljale po sto tisoč pesov je cela vrsta. Najdražja pa je menda grobnica družine Roverano, ki je stala poldrug milijon pesov. Vse notranje stene so obložene z mozaiki iz čistega zlata in srebra. Noč in dan jo stražijo. Čeprav je odjek bogataškega napuha, se mi zdi vendar zanimiva in bom o priliki še kaj o nji zapisal.

Nekaj posebnega so čakaritski veliki mnogo nadstropni javni mavzoleji, ogromne skupne grobnice, zgrajene v obliki rimskih katakomb, samo, da niso izkopane v zemljo ali vsaj ne izključno v zemljo, kjer je pokopanih na razmeroma majhnem prostora in za razmeroma majhno odškodnino mnogo deset tisoč pokojnikov.

Tudi mnoga podporna društva imajo svoje mavzoleje, grobnice, v katerih pokopavajo svoje člane. Take skupne grobnice so si omislila razna finančno močna narodnostna in stanovska društva, ki razpolagajo z velikim kapitalom. Nekatere take društvene grobnice so zelo velike in umetniško bogate in dragocene. V eno samo izmed mnogih španskih grobnic, novozgrajeno in še ne popolnoma dovršeno grobnico Centro Gallego, je mogoče na primer hkrati pokopati vsaj osemsto mrtvecev.

Znano je, da imamo na Čakariti tudi dvojne jugoslovanske skupne grobnice, ki nista sicer tako veliki, vendar dovolj čedni in stojita na prilično lepem mestu, nekoliko desno od glavnega vhoda na Čakarito in ne globoko notri. Iz raznih vzrokov to pot o njih ne bom govoril.

Ko govorim o pokopališču mi sili duh tja na Campo Santo v Genovi! Čeprav niso grobnice na Čakariti in Recoleti manj dragocene, s pokopališčem Campo Santo v Genovi se vendar ne morejo meriti. Pokopališče v Genovi leži nebeško lepo, pod njim vrveče mesto, v daljavi sinje morje, nad vsem pa kraljuje — Smrt. Ali ni res tako?

**

Gospod daj vernim dušam večni mir in pokoj — njihova telesa ga nimajo vedno.

Ali ste že kdaj čuli o trgovini z mrličji?

Nič težkega ni v Buenos Airesu nabaviti si pravo pristno mrtvaško glavo. Samo z nastavljenjem kake bolnice se je treba seznaniti, pa jo lahko dobiš za majhne denarje. Dijaki medicinci jih imajo dostikrat na svoji nočni omarici. Cele ude človeškega telesa so že našli na javni ulici — neslane šale kakega mladega medicincea, ki misli, da je pokazal tako samo svojo neobčutljivost.

Često se dogodi v Buenos Airesu, da Vam prvi izrazi svoje sožalje po pokojnem sorodniku kakšen — zastopnik pogrebnega za-

voda! Ko je bil mrlič v bolnici še gorak, je bolniški čuvaj že telefoniral pogrebnemu zavodu s katerim je v zvezi, da bi se dala napraviti kupčija, po tistem starem pregovoru: tvoja smrt — meni življenje!

**

Nikoli ne morem pozabiti velike slike "Voltaire na smrtni postelji", ki sem jo pred leti občudoval v prebogatem pariškem muzeju Louvre in mi je ostala v bolj živem spominu, kakor katerakoli druga:

Voltaire je bil glasoviti francoski pisatelj iz časov revolucije, brez dvoma eden izmed najnadarnejših mož svojega časa. S svojim prelepim slogom, načinom pisanja in s svojo duhovitostjo je neizprosno potegnil za seboj vse čitatelje. Bil je brezveren. Ne samo zase brezveren, marveč zmožen, duhovit in čudno vstrajen klicar na odpad od Boga in Cerkve. Če je posebno med preprostimi francoskim ljudstvom še danes toliko nevere, je to v veliki meri zasluga Voltairejeva, saj so mnogi požirali njegove knjige ko novo razodetje. Njegovi prijatelji in učenci so ga oboževali. Toda — ko se je začela tudi Voltaireju bližati smrtna ura, je začel naenkrat dvomiti v svojo lastno življensko modrost. Po stari Augustinovi ugotovitvi, da človeško srce ne more biti mirno, dokler ne bo v Bogu počivalo, si je zaželel sprave z Bogom. Ali — zgodilo se mu je, kakor je prej sam svetoval svojim prijateljem in učencem: s silo so zabranili, da bi prišel k njemu duhovnik, po katerem je učenjak glasno klical. Dogodek je dokazan in zgodovinski. In prav ta trenutek je hotel sloviti slikar ovekovečiti na platnu: v smrtnem strahu Voltaire obupno vije roki, njegove izbuljene oči kričijo po tolažbi vere, prijatelji in učenci okrog postelje pa ga zastonj nervozno pogovarjajo in tišče v posteljo nazaj iz katere hoče skočiti in sam odpreti vrata duhovniku.

Tudi naša slovenska zadevna zgodovina je prav poučljiva.

Pred nekaterimi leti je umrl v Ljubljani znani slovenski politik in pisatelj dr. Ivan Tavčar, bivši mnogoletni ljubljanski župan, eden izmed najsposobnejših in prvih vodij slovenske liberalne, svobodomiselne, ali lepo po domače povedano, brezverne in protiekrkvene struje. Ko so se mu približali poslednji dnevi, ob svitu mrtvaške sveče, je zagledal dr. Tavčar svet v čisto drugi luči. Svoja poslednja leta je preživel kot kristjan in umrl kot odličen vernik.

Takih zgledov bi bilo mogoče navesti še celo vrsto, bodisi iz slovenske, bodisi iz evropske zgodovine. Na splošno velja pravilo, da umirajo katoličani spravljani s svojo Cerkvijo in da so krščansko pokopani, čeprav v življenju niso bili ravno vzgled krščanskega življenja, bili po svojem življenju in mišljenju celo brezverni in neverni.

Za Argentino to ne velja!

Ogromna večina buenosajrečanov umira brez verske tolažbe in ne verjamem, da bi jih bila polovica pokopanih z duhovnikom. Kar je najbolj čudno in kar morem najmanj razumeti: tudi ljudje, ki so krščansko živeli in o njihovi globoki vernosti ne more biti dvoma, vsaj ne če sodim po zunanosti, umirajo brez duhovnika.

Ena izmed razlag bi bila brez dvoma ta, da v Argentini strahovito manjka duhovni-

kov. Pred kratkim sem zvedel od samega generalnega vikarja, to je prvega škofovega namestnika v Catamarki, monsignorja Molas Terana, da imajo v škofiji župnijo, ki meri 33.000 km², to je več ko še enkrat toliko, kakor vsa Slovenija z dvema velikima škofijama in blizu 2.000 duhovniki, dočim je za to veležupnijo na razpolago en sam župnik brez kaplana.

Pomanjkanje duhovnikov bo gotovo eden izmed važnih vzrokov svojevrstnega argentinskega verskega življenja, vendar ne glavni in ne edini. Dejstvo je namreč, da brez duhovnika umirajo in se pokopujejo predvsem buenosajreščani, kjer je duhovščine vendarle več na razpolago kakor po doželi, kjer svoje pokojne pred pogrebom redno vsaj v cerkev pripeljejo in jih v duhovnikovem spremstvu vsaj pokopljejo, če ga že niso poklicali h njihovi smrtni postelji.

Slovenec v Buenos Airesu bo gotovo znan, da ne pripeljejo pred pogrebom skoro nobenega mrliča v župno cerkev, kakor redno pri nas doma ali tudi v Argentini po deželi. Za prenos mrliča v cerkev je določil buenosaireki mestni svet \$ 300.— občinske takse, kar je tako velika svota, da jo malo kdo žrtvuje. Pa tudi navada se je opustila, tako da niti tisti, ki žrtvujejo veliko več za okras cerkve pri mrtvaškem opraviilu za svojimi pokojniki, njihovih trupel ne pripeljejo v cerkev samo. Pomisliti je, da so nekatere buenosajreške župnije zelo velike, da so štejele nekatere še pred kratkim po 200.000 vernikov — to je ena sama župnija za več kakor tri Ljubljane — in da bi bila božja služba za žive povsem nemogoča, če bi trupla vseh pokojnikov blagoslavliali v župni cerkvi, kakor je drugod navada in kakor pravzaprav hoče stroga katoliška postava.

**

Dasi bi lahko napisal o tem vprašanju še celo vrsto svojih misli, vendar raje prepustim take razprave bolj poklicanim možem.

Ko danes končujemo naše filme o smrti v Argentini, se ji, skrivnostni, grozni, zagonetni in veličastni spoštljivo odkrijmo!

Ob resni misli na smrt in ob pogledu na mrtvega človeka zatrepče srce največjega cinika.

Vse tajne se zdi, da je že prebrskal ljudski um, smrt pa mu je nepristopna, nepremagljiva, nobeni napori človeškega mišljenja, inteligence, znanosti, ji ne pridejo do živga.

In vendar jo bomo vsi izkusili!

Naj bo zaključen naš film s prelepo Prešernovo pesmijo Memento mori — Spominjaj se smrti:

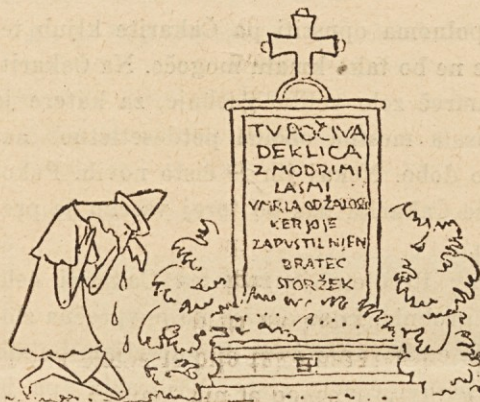
Dolgost življenja našega je kratka.
Káj znanec je zasula že lopata!
Odprta noč in dan so groba vrata;
al dneva ne pove nobena pratka.

Pred smrtjo ne obvarje koža gladka,
Od nje nas ne odkupjo kupi zlata,
Ne odpodi od nas življenja tata.
Vesolja hrup, ne pevcev pesem sladka.

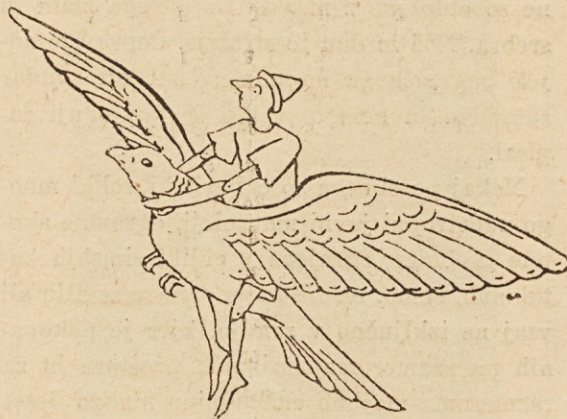
Naj zmisli, kdor slepoto ljubi sveta
In od veselja do veselja leta,
Da smrtna žetev vsak dan bolj dozôri.
Zna biti, da kdor zdaj vesel prepeva,
V mrtvaškem prtu nam pred koncem dneva
Molče trobental bo: "memento mori!"

STORŽEK

Po LORENZINI — LOVRENČIČU

Storžek na Sojkinem grobu.

Jezdec.

"Zgodilo se je, da je neki ubog oče, ki je zgubil sina, hotel vstopiti v barčico, da bi ga šel iskat onkraj morja. Morje je pa danes zelo viharo in barčica je na tem, da se potopi..."

"Kje je barčica?"

"Glej jo, tam spodaj, kakor kaže moj prst!" je rekla starka in merila na majhno barko, ki je v dani razdalji izgledala kot orehova lupina in mož v njej micenomikno mičken.

Storžek je uprl oči v ono smer in ko je pozorno pogledal, je kriknil v urnobesen krik:

"To je moj očka! To je moj očka!"

Medtem je mala barčica, gnana od razdiranih valov, zdaj izginila med velikimi grivami, zdaj spet splavala na površje, Storžek je pa, stoječ na vrhu visoke kleči, klical in klical po imenu svojega očka in mu dajal znamenja z rokami in z robcem in končno s čepico, ki jo je imel na glavi.

In zdelo se je, da je Pepek, čeprav je bil tako daleč od obrežja, spoznal sinčka, kajti tudi on je dvignil čepico in ga pozdravljaj; s hitrico kretenj mu je povedal, da bi se rad vrnil, a morje je bilo tako nazarensko, da ni mogel veslati in priti na kopno.

Naenkrat se je dvignil grozovit val in barka je izginila. Čakali so, da bi se pojavila spet na površju, a ni je bilo več.

"Ubogi človek!" so vzklikali ribiči, ki so bili zbrani na obali in mrmraje vsak svojo molitvico, so se oddaljili in se vračali domov.

Tedaj so zaslišali obupen vzkrik in obrnivši se, so videli nekega dečka, ki se je vrgel z vrha kleči v morje in klical:

"Rešiti hočem svojega očka!"

Storžek, ki je bil ves lesen, se je lahko vzdržal na površju in je plaval ko riba. Zdaj je izginil pod vodo v navalu toka, zdaj se je pokazal z nogo, zdaj spet z roko v veliki oddaljenosti od obrežja.

Končno so ga izgubili iz oči in ga niso videli več.

"Ubogi dečko!" so vzklikali ribiči, zbrani na obali in pod globokim vtisom tega dogodka polagoma odhajali vsak na svoj dom.

XXIV.

Storžek priplava na Otok delavnih čebel in najde spet Sojko.

Storžek, upajoč, da dospe še pravočasno v pomoč svojemu ubogemu očku, je plaval vso dolgo noč.

In kako grozovita noč je bila! Oblaki so se trgali, toča je padala med strahovitim gromom in bliskom, ki je svetil ko dan.

Proti jutru se mu je zazdelo, da vidi v bližini podolgovat kos zemlje. Bil je otok sredi morja.

Vse je poskusil, da bi priplaval do tega obrežja, a zaman. Odbijajoči se in vzpenjajoči valovi so si ga metali drug drugemu kot bi bil iver ali slamnata bilka. Končno se je vzpel v njegovo srečo tako močen in silovit val, ki ga je pljusnil z vso težo na obrežni pesek.

Padec je bil tako silen, da so mu zahreščali vsi sklepi in rebra, a potolažil se je in rekel:

"Tudi to pot sem jo lepo in srečno odnesel!"

Nebo se je medtem polagoma zjasnilo; sonce se je prikazalo v vsem svojem sijaju in morje se je pomirilo in bilo tiho kot olje.

Dondek je razgrnil svojo suknjo na sonce, da bi jo posušil, in obenem gledal sem in tja, ne bi li opazil kje na nedogledni vodni gladini kake majhne barke in možička miceno mikenega v njej. A ko je natanko natančno dobro pogledal, ni videl drugega ko nebo, morje in kako jadro na ladjah, a tako daleč, da se je zdelo ko muha.

"Da bi vsaj vedel, kako se imenuje ta otok!" je vzdihoval na obrežju. "Da bi vsaj vedel, ali prebivajo na tem otoku vljudni ljudje namreč ljudje, ki nimajo navade, da bi obešali otroke na drevesne veje; a koga naj vprašam, koga, če ni nikogar?"

Misel, da je sam, sam, sam sredi velike neobljudene pokrajine, ga je navdajala s tako žalostjo, ki je zbiralala že solze, a naenkrat je zapazil nedaleč od brega veliko ribo, ki je mirno plavala po svojih opraviilih, moleča glavo iz vode.

Dondek bi jo rad poklical po imenu, a ker je ni poznal, je glasno zakričal, da bi ga čula:

"Ej, vaša ribja visokost, bi mi dovolili eno besedo?"

"Tu dve," je odgovorila riba, ki je bila tako priljubljen Delfin, kot jih je malo v vseh morjih sveta.

"Veselite bi mi napravili, če bi mi povedali, ali so na tem otoku vasi, kjer bi mogel jesti, ne da bi bil pojeden?"

"So, so," je odgovoril Delfin, "celo ne daleč od tod je ena."

"Po kateri poti bi prišel tja?"

"Tam po oni stezi na levo moraš in kar naravnost za nosom! Ne moreš zgrešiti."